

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування**

Кафедра публічного управління та адміністрування

**ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ,
РЕСУРСИ ТА СЕРВІСИ НА
ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ**

*Методичні рекомендації для підготовки фахівців за
ступенем вищої освіти "Магістр" за спеціальністю
"Публічне управління та адміністрування"*

Київ – 2019

УДК 352/354

Е 50

Рекомендовано до друку Вченою радою Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського, протокол № 4 від 20 грудня 2018 р.

Укладачі:

А.В. Шмагун, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського.

Рецензенти:

Н.О. Шевченко, доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та права комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради;

О.О. Бутник, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент науково-дослідного інституту Київського національного університету культури і мистецтв Міністерства культури України.

Е 50

Електронне врядування, ресурси та сервіси на державній службі: метод. рек. для підготовки фахівців за ступенем вищої освіти "Магістр" / уклад. : Шмагун А.В. – К. : УкрСІЧ, 2019. – 28 с.

У методичних рекомендаціях наведено програму і тематичний план навчальної дисципліни "Електронне врядування, ресурси та сервіси на державній службі", форми контролю слухачів, вимоги, питання для обговорення, тематика і рекомендовані джерела для підготовки до семінарських занять та виконання творчих робіт. Відображений короткий зміст лекційного матеріалу розділів відповідної дисципліни.

УДК 352/354

© А.В. Шмагун,
укладання, 2019

© Вид-во "УкрСІЧ", 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	9
РОЗДІЛ 1. ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ.....	10
РОЗДІЛ 2. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ.....	15
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ.....	21
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ.....	22
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	24

ВСТУП

Актуальність вивчення дисципліни

- Пізнання закономірностей суспільства та тенденцій його розвитку дає підґрунтя для розробки нових соціальних технологій, що використовуються в політиці, економіці, соціальній сфері. Зокрема, важко переоцінити значення науки у забезпеченні публічного управління. Теоретичні розробки та науково-практичні рекомендації виступають основою вироблення й реалізації суспільно ефективних стратегій розвитку на державному, галузевому і територіальному рівнях, формування дієвих механізмів публічного управління, прийняття важливих рішень в органах державної влади й органах місцевого самоврядування та удосконалення їх діяльності. Державні службовці у своїй поточній управлінській діяльності також досить часто стикаються з необхідністю або самостійно проводити певні дослідження прикладного характеру, або звертатися до послуг науковців.
- Успішна організація та проведення наукових досліджень потребує володіння на високому рівні відповідним методологічним інструментарієм. Адекватне застосування наукових методів, методик та процедур, дотримання основних дослідницьких етапів та загальної технології наукової роботи є обов'язковими умовами отримання результатів, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Враховуючи це, дисципліна "Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі" орієнтована на формування систематизованих знань про природу та теоретичні засади електронного врядування та вироблення умінь застосовувати технології е-врядування у практиці публічного адміністрування, в тому числі при наданні державно-управлінських послуг.
- Дисципліна входить до циклу дисциплін, що формують загальні компетентності, освітньо-професійних програм підготовки магістрів за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування".

Метою викладання навчальної дисципліни "Електронне врядування, ресурси та сервіси на державній службі" є формування у слухачів сучасної системи знань про природу та теоретичні засади електронного врядування та вироблення умінь застосовувати технології е-врядування у практиці публічного адміністрування, в тому числі при наданні державно-управлінських послуг

Основними завданнями вивчення дисципліни «Електронне врядування, ресурси та сервіси на державній службі» є отримання студентами знань категорійно-понятійного апарату проблематики інформаційного суспільства та електронного урядування; загальні принципи, методи та моделі електронного урядування; класифікацію, ієрархію та

систему адміністративних послуг; нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування; сутність, значення та основні етапи формування електронного уряду в Україні; основні принципи, напрями і механізми трансформації системи публічного управління в Україні у відповідності з вимогами інформаційного суспільства; організаційну систему управління впровадженням електронного урядування в Україні.

Результати навчання

Після вивчення дисципліни слухачі повинні:

знати:

- категорійно-понятійний апарат проблематики інформаційного суспільства та електронного урядування;
- загальні принципи, методи та моделі електронного урядування;
- класифікацію, ієрархію та систему адміністративних послуг;
- нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування;
- сутність, значення та основні етапи формування електронного уряду в Україні;
- основні принципи, напрями і механізми трансформації системи публічного управління в Україні у відповідності з вимогами інформаційного суспільства;
- організаційну систему управління впровадженням електронного урядування в Україні.

вміти:

- оцінювати та аналізувати стан електронного урядування;
- застосовувати набуті навички в практичній діяльності щодо інформаційної політики;
- використовувати найкращий зарубіжний та вітчизняний досвід у цій сфері;
- здійснювати комплексний аналіз рівня готовності органів державної влади та місцевого самоврядування до впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- застосовувати комунікаційні та інформаційні технології в процесі підготовки, прийняття та впровадження управлінських рішень.

Навчальна стратегія дисципліни

Досягнення результатів навчання здійснюється шляхом:

- *проведення лекцій* для надання слухачам необхідних знань;
- *самостійного навчання слухачів* на основі розроблених для дисципліни навчально-методичних матеріалів;

- *участі слухачів у семінарських заняттях з метою розвитку критичного мислення, формування та розвитку здатності організовувати і проводити наукові дослідження у галузі публічного управління;*
- *виконання і презентації індивідуальних завдань у вигляді творчих робіт до розділів дисципліни;*
- *проведення підсумкового контролю засвоєння знань.*

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ

Тема 1.1. Електронне урядування як форма організації державного управління.

Тема 1.2. Електронний уряд як складова електронного урядування.

Тема 1.3. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах.

РОЗДІЛ 2. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Тема 2.1. Інформаційні системи в управлінні людськими ресурсами.

Тема 2.2. Сайтові портали органів державної влади.

Тема 2.3. Засоби інтерактивної взаємодії.

Тема 2.4. Удосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій.

Тема 2.5. Безпека в роботі в мережі Інтернет.

Тема 2.6. Проблеми впровадження Інтернет-технологій.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин													
		денна форма							заочна форма						
		усього	у тому числі						усього	у тому числі					
			л	с	п	л	ін	с.р.		л	с	п	л	ін	с.р.
РОЗДІЛ 1. ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ															
1.1.	Електронне урядування як форма організації державного управління.	23	6	2				15	10	1	2				7
1.2.	Електронний уряд як складова електронного урядування.	30	6	4				20	12	2	2				8
1.3.	Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах.	23	6	2				15	8	1	1				6
Разом за 1 розділ		76	18	8				50	30	4	5				21
РОЗДІЛ 2. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ															
2.1.	Інформаційні системи в управлінні людськими ресурсами.	17	3	2				12	10		2				8
2.2.	Сайтові портали органів державної влади.	19	4	2				13	8	1	1				6
2.3.	Засоби інтерактивної взаємодії.	14	2	2				10	8	1	1				6
2.4.	Удосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій.	24	6	4				14	11	1	1				9
2.5.	Безпека в роботі в мережі Інтернет.	17	3	2				12	7	1	1				5
2.6.	Проблеми впровадження Інтернет-технологій.	13	2	2				9	7		1				6
Разом за 2 розділ		104	20	14				70	51	4	7				40
Разом з дисципліни		180	38	22				120	81	8	12				61

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Навчальні результати слухачів у межах дисципліни оцінюються на основі:

- виконання і презентації творчих робіт;
 - участі у семінарських заняттях;
 - підсумкового контролю засвоєння знань.
- Максимальна кількість балів за вивчення дисципліни – 100.**

Розподіл балів для денної форми навчання

Поточний контроль											Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1				Розділ 2								
C1.1	TP1	C1.2	C1.3	C2.1	TP2	C2.2	C2.3	C2.4	C2.5	C2.6	40	100
5	8	5	5	5	8	5	5	5	5	4		

C1.1, C1.2, C1.3, C2.1, C2.2, C2.3, C2.4, C2.5, C2.6 – семінари до тем розділів
 TP1 ... TP2 – творчі роботи до розділів

Розподіл балів для заочної форми навчання

Поточний контроль											Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1				Розділ 2								
C1.1	TP1	C1.2	C1.3	C2.1	TP2	C2.2	C2.3	C2.4	C2.5	C2.6	40	100
4	12	4	4	4	12	4	4	4	4	4		

C1.1, C1.2, C1.3, C2.1, C2.2, C2.3, C2.4, C2.5, C2.6 – семінари до тем розділів
 TP1 ... TP2 – творчі роботи до розділів

РОЗДІЛ 1. ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ

Мета: Сформувати у слухачів:

- уявлення про науку як сферу діяльності та систему знань, її суб'єктів з урахуванням української специфіки;
- вироблення вміння застосовувати у професійній діяльності основні методи і принципи електронного урядування;
- розвиток логічного та аналітичного мислення.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Електронне урядування: поняття, сутність, актуальність, та мотивація запровадження та функціонування. Електронне урядування як форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян. Електронне урядування як одна з базових технологій інформаційного суспільства. Кадрові аспекти впровадження та функціонування електронного урядування. Нормативно-правове забезпечення електронного урядування. Електронний уряд як складова електронного урядування - єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання. Складові електронного уряду. Основні підходи та моделі до побудови електронного уряду. Електронна демократія як атрибут захисту громадянами своїх інтересів і визначених форм співпраці з державою за допомогою технологій електронного урядування. Новітні форми залучення громадян до процесу прийняття рішень: е-охоплення, е-включення, е-участь, е-партнерство. Загальносвітові тенденції як фактор впливу на е-урядування: глобалізація, розвиток світового інформаційного суспільства, зростання складності та невизначеності, а також кількості та рівня загроз, у тому числі, в інформаційній сфері. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах (Сингапур, Литва тощо). Мережева інфраструктура е-уряду країн Євросоюзу.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 1

Творча робота до розділу 1

Мета: формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 1

1. Основні концепції побудови інформаційних систем управління.
2. Організація і засоби інформаційних технологій забезпечення управлінської діяльності.
3. Електронне урядування як елемент інформаційного суспільства.
4. Поняття та сутність електронного урядування.
5. Електронне урядування як форма організації державного управління з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави.
6. Електронний уряд як складова електронного урядування.
7. Вимоги до впровадження та функціонування електронного урядування.
8. Нормативно-правове забезпечення діяльності електронного урядування в Україні.
9. Державна політика розвитку інформаційного суспільства й електронного урядування: сутність, мета, стратегія і механізми реалізації.
10. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах.
11. Програмне забезпечення діяльності державного службовця.
12. Інформаційні системи в управлінні людськими ресурсами.
13. Сайтові портали органів державної влади.
14. Засоби інтерактивної взаємодії (селекторні, WEB-наради, IP-наради тощо).
15. Електронні адміністративні послуги в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Семінарське заняття до теми 1.1

"Електронне урядування як форма організації державного управління"

Мета: вироблення вміння застосовувати у професійній діяльності основні методи і принципи електронного урядування.

Питання для обговорення:

1. Електронне урядування: поняття, сутність, актуальність, та мотивація запровадження та функціонування.
2. Електронне урядування як форма організації державного управління, яка сприяє підвищенню ефективності, відкритості та прозорості діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для

формування нового типу держави, орієнтованої на задоволення потреб громадян.

3. Електронне урядування як одна з базових технологій інформаційного суспільства.

4. Кадрові аспекти впровадження та функціонування електронного урядування.

5. Нормативно-правове забезпечення електронного урядування.

Семінарське заняття до теми 1.2

"Електронний уряд як складова електронного урядування"

Мета: вироблення вміння застосовувати у професійній діяльності основні методи і принципи електронного урядування.

Питання для обговорення:

1. Електронний уряд як складова електронного урядування - єдиної інфраструктури міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання.

2. Складові електронного уряду. Основні підходи та моделі до побудови електронного уряду.

3. Електронна демократія як атрибут захисту громадянами своїх інтересів і визначених форм співпраці з державою за допомогою технологій електронного урядування.

4. Новітні форми залучення громадян до процесу прийняття рішень: е-охоплення, е-включення, е-участь, е-партнерство.

Семінарське заняття до теми 1.3

"Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах"

Мета: вироблення вміння застосовувати у професійній діяльності основні методи і принципи електронного урядування.

Питання для обговорення:

1. Загальносвітові тенденції як фактор впливу на е-урядування: глобалізація, розвиток світового інформаційного суспільства, зростання складності та невизначеності, а також кількості та рівня загроз, у тому числі, в інформаційній сфері.

2. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах (Сингапур, Литва тощо).

3. Мережева інфраструктура е-уряду країн Євросоюзу.

Джерела для обов'язкового вивчення:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі", розділ 1.
2. Методичні рекомендації з дисципліни "Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі", розділ 1.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: Монографія. – К. : Вид-во УАДУ, 2000.
2. Беспянська Г.В. Організація роботи з документами : навч. посібник для дистанц. навчання / за наук. ред. В. В. Бездрабко. – К. : «Університет Україна», 2006. – 244 с.
3. Миськевич Т. Подолання інформаційної нерівності як необхідна передумова розвитку інформаційного суспільства в Україні. – http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1896:podolannya-informatsijnoi-nerivnosti&catid=8&Itemid=350
4. Грицяк Н. В. Електронна демократія як механізм політичної взаємодії : навч.-метод. рек. / Н. В. Грицяк, С. Г. Соловійов. – К. : НАДУ, 2013. – 44 с.
5. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій [Текст] : монографія / Картунов О. В., Маруховський О. О. ; за заг. ред. Картунова Олексія Васильовича ; Ун-т економіки та права "КРОК". - К. : Ун-т економіки та права "КРОК", 2012. - 343 с.
6. Інформатизація управління соціальними системами: Орг.-правові питання теорії та практики: Навч. посіб. / В.Д.Гавловський, Р.А.Калюжний, В.С.Цимбалюк та ін.; За заг. Ред. М.Я.Швеця, Р.А.Калюжного. - К.: МАУП, 2003. - 336 с.
7. Інформаційна складова державної політики та управління : монографія / Соловійов С. Г., та ін. ; заг. ред. Грицяк Н. В. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. інформ. політики та електрон. урядування. — Київ : К.І.С., 2015. — 320 с.
8. Кожина А. В. Впровадження принципів електронного урядування та місцевої електронної демократії органами місцевого самоврядування / А. В. Кожина /- Соціально-економічні процеси в державному управлінні та місцевому самоврядуванні: [матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (22.02.2012, м. Острог)] – Острог : ІГСУ, Вид-во НУ «Острозька академія», 2012. – С. 82-84. Режим доступу до електронного ресурсу: <http://naub.oa.edu.ua/2012/vprovadzhennya-pryntsypiv-elektronnoho-uryaduvannya-ta-mistsevoji-elektronnoji-demokratiji-orhanamy-mistsevoho-samovryaduvannya/>.
9. Кожина А. В. Застосування маркетингових та інформаційних технологій органами місцевого самоврядування в управлінні малим історичним

- містом / А. В. Кожина / Європейські орієнтири муніципального управління [матеріали наук.-практ. конференції за міжнародною участю, 14 березня 2008 р.]. – К. : Академія муніципального управління, 2008. – Ч.2 – С. 249-250.
10. Кожина А. В. Перспективи розвитку «розумних міст» в Україні / А. В. Кожина / Сучасні проблеми державного та муніципального управління: [мат. міжнар. наук.-практ. конф. (03.04.2015) / За заг. ред. О.І. Дачія, В.Д.Бакуменка, Т.В.Іванової. – К. : Академія муніципального управління, у 2-х частинах, Ч.2, 2015. – с. 50-52.
11. Компетентність державних службовців у сфері інформаційно-комунікативних технологій: кваліфікаційні вимоги, програми і методики навчання, система тестування знань та вмінь : наук. розробка / І. В. Клименко, Л. В. Власова, Є. М. Нужний, А. В. Семенов. – К. : НАДУ, 2010. – 72 с.
12. Почепцов Георгій. Нові комунікативні можливості у сфері державного управління // Режим доступу : <http://osvita.mediasapiens.ua/print/material/8049>
13. Радзієвський І. На шляху до інформаційного суспільства: державна інформаційна політика в умовах глобалізації // Режим доступу: www.guds.gov.ua/document/41970/2_2004_radziievs'kyi_red.doc
14. Стандарт надання адміністративної послуги : наказ Держкомінформнауки від 9 груд. 2010 р. № 131. – Режим доступу : www.nads.gov.ua.

РОЗДІЛ 2. ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Мета: Сформувати у слухачів:

- уявлення про науку як сферу діяльності та систему знань, її суб'єктів з урахуванням української специфіки;
- вироблення вміння застосовувати у професійній діяльності основні методи і принципи електронного урядування;
- розвиток логічного та аналітичного мислення.

Короткий зміст лекційного матеріалу розділу.

Концепція, архітектура та складові інформаційно-технологічної інфраструктури електронного урядування. Телекомунікаційні та інформаційно-комунікаційні системи. Категорійно-понятійний апарат з питань телекомунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем. Державна політика з регулювання розвитку телекомунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем. Класифікація систем. Законодавче забезпечення. Стан та тенденції розвитку телекомунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем в Україні. Електронний документообіг (ЕДО). Електронний документообіг як технологічна основа взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування, громадян та бізнесу в умовах електронного урядування. Електронний цифровий підпис. Національна система електронного цифрового підпису, її організаційна структура, функції та завдання суб'єктів Національної системи ЕЦП. Електронне міністерство, електронний регіон, електронне місто, електронна установа тощо. Центри колективного доступу громадян, електронні приймальні. Інтернет як основа електронного урядування. Державна політика розвитку Інтернет в Україні. Сучасний стан та перспективи розвитку Інтернет в Україні. Подолання технологічної відсталості. Створення сучасної всеохоплюючої інформаційно-комунікативної інфраструктури. Розвиток цифрової грамотності населення та працівників органів публічної влади. Проблеми цифрової нерівності в контексті розбудови інформаційного суспільства та розвитку електронного урядування. Основні причини виникнення цифрової нерівності у суспільстві. Шляхи подолання цифрової нерівності в Україні та світі.

Види навчальної діяльності, передбачені у розділі 2

Творча робота до розділу 2

Мета: формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань.

Написання та оформлення творчої роботи: здійснюється за вимогами, що наведені у відповідному розділі методичних рекомендацій.

Рекомендовані теми творчих робіт до розділу 2

1. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту.
2. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування.
3. Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ.
4. Системи автоматизації діловодства органів державної влади.
5. Електронний документообіг як елемент електронного урядування.
6. Електронно-цифровий підпис як інструмент надання юридичної сили електронним документам.
7. Формування системи надання електронних послуг засобами порталних технологій.
8. Інтернет-потрали як елемент технології електронного уряду.
9. Використання електронних торговельних майданчиків для реалізації державних та муніципальних закупівель: український та зарубіжний досвід.
10. Безпека роботи в мережі Інтернет.
11. Захист інформації в державних та муніципальних інформаційних системах.
12. Проблеми впровадження Інтернет-технологій.
13. Цифрова нерівність при впровадженні системи електронного урядування.
14. Світові практики запровадження та функціонування системи електронного урядування.

Семінарське заняття до теми 2.1

"Інформаційні системи в управлінні людськими ресурсами"

Мета: формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань.

Питання для обговорення:

1. Концепція, архітектура та складові інформаційно-технологічної інфраструктури електронного урядування. Телекомунікаційні та інформаційно-комунікаційні системи. Категорійно-понятійний апарат з питань телекомунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем.
2. Державна політика з регулювання розвитку телекомунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем. Законодавче забезпечення.

3. Електронний документообіг (ЕДО). Електронний документообіг як технологічна основа взаємодії органів державної влади і місцевого самоврядування, громадян та бізнесу в умовах електронного урядування.
4. Електронний цифровий підпис.
5. Державна політика розвитку Інтернет в Україні. Сучасний стан та перспективи розвитку Інтернет в Україні.

Семінарське заняття до теми 2.2 **"Сайтові портали органів державної влади"**

Мета: формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань.

Питання для обговорення:

1. Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні.
2. Портали органів публічної адміністрації: актуалізація, контент, інтерфейс, дизайн. Основні вимоги до створення та функціонування порталів органів державної влади.
3. Побудова ефективної інформаційної інфраструктури електронного урядування.
4. Електронні державні закупівлі.
5. Системи електронного документообігу.

Семінарське заняття до теми 2.3 **"Засоби інтерактивної взаємодії"**

Мета: формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань.

Питання для обговорення:

1. Засоби інтерактивної взаємодії (селекторні, WEB-наради, IP-наради тощо).
2. Відеоконференц-зв'язок і його використання в діяльності органів публічного адміністрування.
3. Програмні засоби відеоконференц-зв'язку. Програма Skype для зв'язку.

Семінарське заняття до теми 2.4

"Удосконалення надання адміністративних послуг в органах державної влади та органах місцевого самоврядування шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій"

Мета: формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань.

Питання для обговорення:

1. Базові поняття. Нормативно-правова база з надання адміністративних послуг. Основні ознаки адміністративних послуг, принципи надання та види адміністративних послуг та їх класифікація.
2. Критерії оцінювання якості та стандартів надання адміністративних послуг в Україні та в країнах Європейського союзу.
3. Проблеми надання адміністративних послуг в Україні. Основні напрями з удосконалення надання електронних адміністративних послуг в Україні.

Семінарське заняття до теми 2.5

"Безпека в роботі в мережі Інтернет"

Мета: формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань.

Питання для обговорення:

1. Інформаційна безпека в електронному урядуванні.
2. Державна політика інформаційної безпеки. Нормативно-правова база з питань інформаційної безпеки та захисту інформації.
3. Основні принципи та задачі захисту інформації в електронному урядуванні. Пріоритетні напрями забезпечення захисту інформації в електронному урядуванні.
4. Система органів влади, що відповідають за інформаційну безпеку та захист інформації.
5. Досвід забезпечення інформаційної безпеки країн ЄС в умовах впровадження новітніх інформаційних технологій.

Семінарське заняття до теми 2.6

"Проблеми впровадження Інтернет-технологій"

Мета: формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному

суспільстві та суспільстві знань.

Питання для обговорення:

1. Подолання технологічної відсталості. Створення сучасної всеохоплюючої інформаційно-комунікативної інфраструктури.
2. Розвиток цифрової грамотності населення та працівників органів публічної влади.
3. Шляхи подолання цифрової нерівності в Україні та світі.

Джерела для обов'язкового вивчення:

1. Конспект лекцій з дисципліни "Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі", розділ 1.
2. Методичні рекомендації з дисципліни "Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі", розділ 1.

Рекомендовані додаткові джерела для вивчення:

1. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики: Монографія. – К. : Вид-во УАДУ, 2000.
2. Беспяньська Г.В. Організація роботи з документами : навч. посібник для дистанц. навчання / за наук. ред. В. В. Бездрабко. – К. : «Університет Україна», 2006. – 244 с.
3. Миськевич Т. Подолання інформаційної нерівності як необхідна передумова розвитку інформаційного суспільства в Україні. – http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1896:podolannya-informatsijnoji-nerivnosti&catid=8&Itemid=350
4. Грицяк Н. В. Електронна демократія як механізм політичної взаємодії : навч.-метод. рек. / Н. В. Грицяк, С. Г. Соловійов. – К. : НАДУ, 2013. – 44 с.
5. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій [Текст] : монографія / Картунов О. В., Маруховський О. О. ; за заг. ред. Картунова Олексія Васильовича ; Ун-т економіки та права "КРОК". - К. : Ун-т економіки та права "КРОК", 2012. - 343 с.
6. Інформатизація управління соціальними системами: Орг.-правові питання теорії та практики: Навч. посіб. / В.Д.Гавловський, Р.А.Калюжний, В.С.Цимбалюк та ін.; За заг. Ред. М.Я.Швеця, Р.А.Калюжного. - К.: МАУП, 2003. - 336 с.
7. Інформаційна складова державної політики та управління : монографія / Соловійов С. Г., та ін. ; заг. ред. Грицяк Н. В. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. інформ. політики та електрон. урядування. — Київ : К.І.С., 2015. — 320 с.
8. Кожина А. В. Впровадження принципів електронного урядування та місцевої електронної демократії органами місцевого самоврядування / А. В. Кожина /- Соціально-економічні процеси в державному управлінні та місцевому самоврядуванні: [матер. Всеукр. наук.-практ. конф.

- (22.02.2012, м. Острог)] – Острог : ІГСУ, Вид-во НУ «Острозька академія, 2012. – С. 82-84. Режим доступу до електронного ресурсу: <http://naub.oa.edu.ua/2012/vprovadzheniya-pryntsypiv-elektronnoho-uryaduvannya-ta-mistsevoji-elektronnoji-demokratiji-orhanamy-mistsevoho-samovryaduvannya/>.
9. Кожина А. В. Застосування маркетингових та інформаційних технологій органами місцевого самоврядування в управлінні малим історичним містом / А. В. Кожина / Європейські орієнтири муніципального управління [матеріали наук.-практ. конференції за міжнародною участю, 14 березня 2008 р.]. – К. : Академія муніципального управління, 2008. – Ч.2 – С. 249-250.
 10. Кожина А. В. Перспективи розвитку «розумних міст» в Україні / А. В. Кожина / Сучасні проблеми державного та муніципального управління: [мат. міжнар. наук.-практ. конф. (03.04.2015) / За заг. ред. О.І. Дачія, В.Д.Бакуменка, Т.В.Іванової. – К. : Академія муніципального управління, у 2-х частинах, Ч.2, 2015. – с. 50-52.
 11. Компетентність державних службовців у сфері інформаційно-комунікативних технологій: кваліфікаційні вимоги, програми і методики навчання, система тестування знань та вмінь : наук. розробка / І. В. Клименко, Л. В. Власова, Є. М. Нужний, А. В. Семенов. – К. : НАДУ, 2010. – 72 с.
 12. Почепцов Георгій. Нові комунікативні можливості у сфері державного управління // Режим доступу : <http://osvita.mediasapiens.ua/print/material/8049>
 13. Радзівський І. На шляху до інформаційного суспільства: державна інформаційна політика в умовах глобалізації // Режим доступу: www.guds.gov.ua/document/41970/2_2004_radziievs'kyi_red.doc
 14. Стандарт надання адміністративної послуги : наказ Держкомінформнауки від 9 груд. 2010 р. № 131. – Режим доступу : www.nads.gov.ua.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

Самостійна робота слухача у межах навчальної дисципліни "Електронне врядування, ресурси та сервіси на державній службі" передбачає написання та презентацію ним творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи орієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів та обдумування слухачем питань відповідно до обраної тематики. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі практичні рекомендації.

Творча робота повинна бути підготовлена слухачем індивідуально. Вона надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві, а її результати презентуються під час семінарського заняття за відповідною тематикою у формі короткої доповіді (3-4 хв.) та відповідей на поставлені запитання.

Творча робота має висвітлювати:

- основні теоретичні положення за обраною темою;
- практичне значення теоретичних положень, можливі підходи та шляхи їх практичного застосування;
- висновки, що коротко відображають результати проведеного слухачем дослідження;
- перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Творча робота має бути оформлена як документ Microsoft Word формату А4, шрифт Times New Roman, 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням слухача стисло і водночас вичерпно розкрити тему: узагальнити теоретичні напрацювання за напрямом, що розглядається, оцінити їх прикладне значення, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-15 сторінок. Обов'язковою вимогою є чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [N, с. M] (N означає номер джерела у наведеному в кінці їх переліку, а M – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Перелік використаних джерел (не менше 7 позицій) оформляється згідно з діючими правилами. У творчій роботі мають бути обов'язково викладені авторські висновки та пропозиції.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль засвоєння знань слухачів з дисципліни "Електронне урядування, ресурси та сервіси на державній службі" здійснюється у формі усного опитування відповідно до орієнтовного переліку питань, що наведені нижче.

Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

15. Основні концепції побудови інформаційних систем управління.
16. Організація і засоби інформаційних технологій забезпечення управлінської діяльності.
17. Електронне урядування як елемент інформаційного суспільства.
18. Поняття та сутність електронного урядування.
19. Електронне урядування як форма організації державного управління з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій для формування нового типу держави.
20. Електронний уряд як складова електронного урядування.
21. Вимоги до впровадження та функціонування електронного урядування.
22. Нормативно-правове забезпечення діяльності електронного урядування в Україні.
23. Державна політика розвитку інформаційного суспільства й електронного урядування: сутність, мета, стратегія і механізми реалізації.
24. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах.
25. Програме забезпечення діяльності державного службовця.
26. Інформаційні системи в управлінні людськими ресурсами.
27. Сайтові портали органів державної влади.
28. Засоби інтерактивної взаємодії (селекторні, WEB-наради, IP-наради тощо).
29. Електронні адміністративні послуги в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.
30. Проблеми інтеграції інформаційного простору України у світову інформаційну спільноту.
31. Інформаційно-аналітичне забезпечення електронного урядування.
32. Упровадження інформаційних систем управління діяльністю державних установ.
33. Системи автоматизації діловодства органів державної влади.
34. Електронний документообіг як елемент електронного урядування.
35. Електронно-цифровий підпис як інструмент надання юридичної сили електронним документам.
36. Формування системи надання електронних послуг засобами порталних технологій.

37. Інтернет-портали як елемент технології електронного уряду.
38. Використання електронних торговельних майданчиків для реалізації державних та муніципальних закупівель: український та зарубіжний досвід.
39. Безпека роботи в мережі Інтернет.
40. Захист інформації в державних та муніципальних інформаційних системах.
41. Проблеми впровадження Інтернет-технологій.
42. Цифрова нерівність при впровадженні системи електронного урядування.
43. Світові практики запровадження та функціонування системи електронного урядування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні джерела

1. Державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства : навч. посіб. / Н.В. Грицяк, Л.В. Литвинова. – За заг. ред. д.держ.упр., професора Н.В. Грицяк. – К. : Вид-во К.І.С., 2015. – 108 с.
2. Доступ до публічної інформації та електронне урядування / Авторі-упорядники М. С. Демкова, М. В. Фігель. – К. : Факт, 2004. – 336 с.
3. Дубов Д. В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник / Д. В. Дубов, С. В. Дубова. — К.: Центр навчальної літератури, 2012. — 176 с.
4. Дубов Д.В., Дубова С.В. Основи електронного урядування. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 176 с.
5. Електронна демократія : навч. посіб. / Н. В. Грицяк, С. Г. Соловійов; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. – К. : НАДУ, 2015 – 66 с.
6. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилиєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. - Київ, 2012.
7. Електронний документообіг у державному управлінні : навч. посіб. / І. В. Клименко, К. О. Линьов, І. Д. Горбенко, В. В. Онопрієнко. – К. : НАДУ ; Х. : Вид-во “Форт”, 2009. – 232 с.
8. Клименко І. В. Електронні послуги : навч. посіб. / І. В. Клименко ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. – К. : НАДУ при Президентіві України, 2014. – 100 с.
9. Клименко І.В., Линьов К.О. Система електронного документообігу в державному управлінні: Навч.-метод. посіб. - К.: Вид-во НАДУ, 2006. - 32 с.
10. Клименко І.В., Линьов К.О. Технології електронного врядування. - К: Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. - 192 с.
11. Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві : [монографія] / П. С. Клімушин, А. О. Серенок. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2010. – 312 с.
12. Ларіна Н. Б. Інформаційно-комунікаційне забезпечення ефективної діяльності влади : навч.-метод. матеріали / Н. Б. Ларіна, О. М. Руденко. – К. : НАДУ, 2013. – 52 с.
13. Матвієнко О. Основи організації електронного документообігу : навч. посібн. / О. Матвієнко, М. Цивін. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 112 с.
14. Машкаров Ю.Г. , Орлов О.В. , Клімушин П.С. , Кобзев І.В. , Мордвинцев М.В, Електронне врядування. Інформатизація державного управління, Навчальний посібник./ Ю.Г. Машкаров, О.В. Орлов, П.С. Клімушин, І.В. Кобзев, М.В Мордвинцев – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2011. – 292с.
15. Опорний конспект лекцій з курсу «Електронне урядування» / С.А. Чукут, О.Б. Кукарін. - К.: Вид-во НАДУ, 2009. - 80 с.
16. Орлов О.В.,Кобзев І.В.,Мордвинцев М.В, Використання ГІС технологій в

- державному управлінні/ Орлов О.В.,Кобзев І.В.,Мордвинцев М.В. - Харків Вид –ВО ХарРІ НАДУ "Магістр" 2010 56с.
17. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика: Навч. посібник. - К.: Знання, 2006. - 663 с.
 18. Садовенко В.С., Понєжа Г.В. Бази даних і бази знань у державному управлінні: Навч. посіб. для слухачів до курсу “Інформаційні технології в державному управлінні”. - К.: Вид-во НАДУ, 2007. - 104 с.
 19. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні : навч.-метод. матеріали / С. О. Телешун, І. В. Рейтерович. – К. : НАДУ, 2013. – 36 с.
 20. Федорів Т. В. Державна інформаційна політика в Україні в умовах розвитку інформаційного суспільства : навч.-метод. матеріали / Т. В. Федорів, М. Т. Солоха ; упоряд. Н. В. Ясько. – К. : НАДУ, 2013. – 36 с.
 21. Шевчук О. Б. Електронний уряд / О. Б. Шевчук, О. П. Голобуцький. - К. : Атлант МЗ, 2002. - 173 с.

Додаткові джерела

1. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій [Текст] : монографія / Картунов О. В., Маруховський О. О. ; за заг. ред. Картунова Олексія Васильовича ; Ун-т економіки та права "КРОК". - К. : Ун-т економіки та права "КРОК", 2012. - 343 с.
2. Інформатизація управління соціальними системами: Орг.-правові питання теорії та практики: Навч. посіб. / В.Д.Гавловський, Р.А.Калюжний, В.С.Цимбалюк та ін.; За заг. Ред. М.Я.Швеця, Р.А.Калюжного. - К.: МАУП, 2003. - 336 с.
3. Інформаційна складова державної політики та управління : монографія / Соловйов С. Г., та ін. ; заг. ред. Грицяк Н. В. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. інформ. політики та електрон. урядування. — Київ : К.І.С., 2015. — 320 с.
4. Кожина А. В. Впровадження принципів електронного урядування та місцевої електронної демократії органами місцевого самоврядування / А. В. Кожина /- Соціально-економічні процеси в державному управлінні та місцевому самоврядуванні: [матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (22.02.2012, м. Острог)] – Острог : ІГСУ, Вид-во НУ «Острозька академія, 2012. – С. 82-84. Режим доступу до електронного ресурсу: <http://naub.oa.edu.ua/2012/vprovadzheniya-pryntsyviv-elektronnoho-uryaduvannya-ta-mistsevoji-elektronnoji-demokratiji-orhanamy-mistsevoho-samovryaduvannya/>.
5. Кожина А. В. Застосування маркетингових та інформаційних технологій органами місцевого самоврядування в управлінні малим історичним містом / А. В. Кожина / Європейські орієнтири муніципального управління [матеріали наук.-практ. конференції за міжнародною участю, 14 березня 2008 р.]. – К. : Академія муніципального управління, 2008. –

- Ч.2 – С. 249-250.
6. Кожина А. В. Перспективи розвитку «розумних міст» в Україні / А. В. Кожина / Сучасні проблеми державного та муніципального управління: [мат. міжнар. наук.-практ. конф. (03.04.2015) / За заг. ред. О.І. Дачія, В.Д.Бакуменка, Т.В.Іванової. – К. : Академія муніципального управління, у 2-х частинах, Ч.2, 2015. – с. 50-52.
 7. Компетентність державних службовців у сфері інформаційно-комунікативних технологій: кваліфікаційні вимоги, програми і методики навчання, система тестування знань та вмінь : наук. розробка / І. В. Клименко, Л. В. Власова, Є. М. Нужний, А. В. Семенов. – К. : НАДУ, 2010. – 72 с.
 8. Почепцов Георгій. Нові комунікативні можливості у сфері державного управління // Режим доступу : <http://osvita.mediasapiens.ua/print/material/8049>
 9. Радзієвський І. На шляху до інформаційного суспільства: державна інформаційна політика в умовах глобалізації // Режим доступу: www.guds.gov.ua/document/41970/2_2004_radziievs'kyi_red.doc
 10. Стандарт надання адміністративної послуги : наказ Держкомінформнауки від 9 груд. 2010 р. № 131. – Режим доступу : www.nads.gov.ua.

Нормативно-правові акти

1. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 року № 2657-XII : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
2. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
3. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
4. Про Концепцію національної програми інформатизації : Закон України від 04.02.1998 № 75/98-ВР : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
5. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 04.02.1998 № 74/98-ВР : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
6. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
7. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
8. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22.05.2003 № 852-IV : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
9. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
10. Про телекомунікації : Закон України від 18.11.2003 № 1280-IV :

- [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
11. Концепція державної інформаційної політики України : [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=7251&skl=7
 12. Про затвердження Рекомендацій з організації праці державних службовців : наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 28.01.2005 №55 : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua.
 13. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення стандартів адміністративних послуг : наказ Мінекономіки від 12 лип. 2007 р. № 219 : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.me.kmu.gov.ua.
 14. Про затвердження Переліку і Порядку надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” : наказ Державного комітету зв’язку та інформатизації України від 15 серп. 2003 р. № 149. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
 15. Про затвердження Типової інструкції з діловодства у центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих органах виконавчої влади. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України №1242 від 30.11.2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1242-2011-%D0%BF>.
 16. Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні : Указ Президента України від 31 лип. 2000 р. № 928 : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.kmu.gov.ua.
 17. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи “Електронний уряд” : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лют. 2003 р. № 208 : [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.eukraine.info/ukr/postanova.php>.
 18. Про заходи щодо упорядкування державних, у тому числі адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 лип. 2009 р. № 737 : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.kmu.gov.ua
 19. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України : прийнятий від 9 січ. 2007 р. № 537-V : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
 20. Порядок інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади : наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв’язку та інформатизації України від 25 листоп. 2002 р. № 327/225 : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua
 21. Порядок надання інформаційних та інших послуг з використанням електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” : наказ Державного комітету зв’язку та інформатизації України від 15 серп. 2003 р. № 149 : [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua

Навчальне видання

ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ, РЕСУРСИ ТА СЕРВІСИ НА ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ

Шмагун Антоніна Вікторівна

Методичні рекомендації

В авторській редакції

Підписано до друку __.01.2019 р.

Формат 60x84/16. Друк офсетний. Папір офсетний.

Гарнітура Times. Обл-вид. арк. ____.

Умов. друк. арк. ____ . Наклад 100 прим.

Віддруковано у типографії «ПП«КП»УкрСІЧ» з оригіналів авторів.
02660, Київ, вул. Магнітогорська, 1, оф. 216, тел. 224-58-24